

Commissie OCTAS

Eindrapportage

VERKENNEN ▼ VOORKOMEN ▼ VERZEKEREN

Commissie OCTAS

Onafhankelijke
Commissie
Toekomst
Arbeidsongeschiktheid
Stelsel

Daniël Rijnbeek

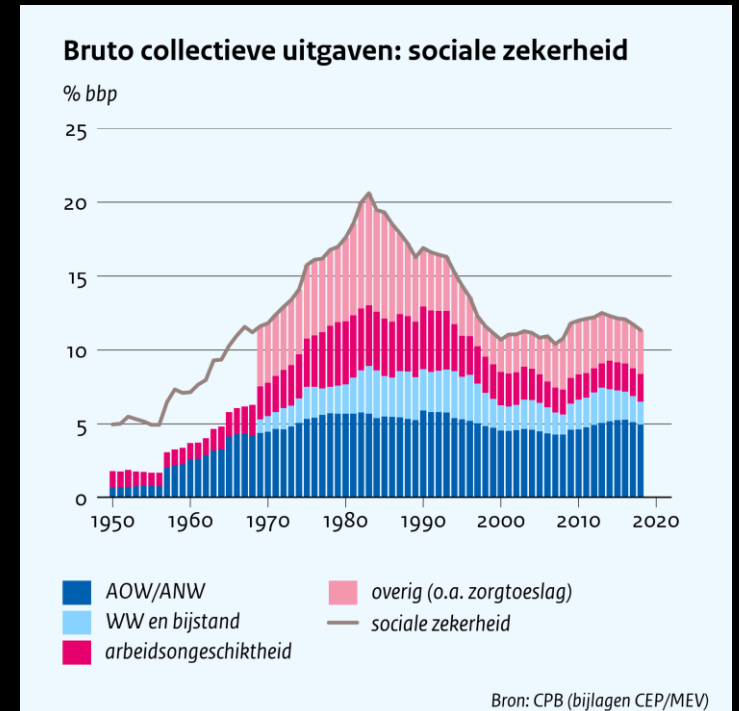
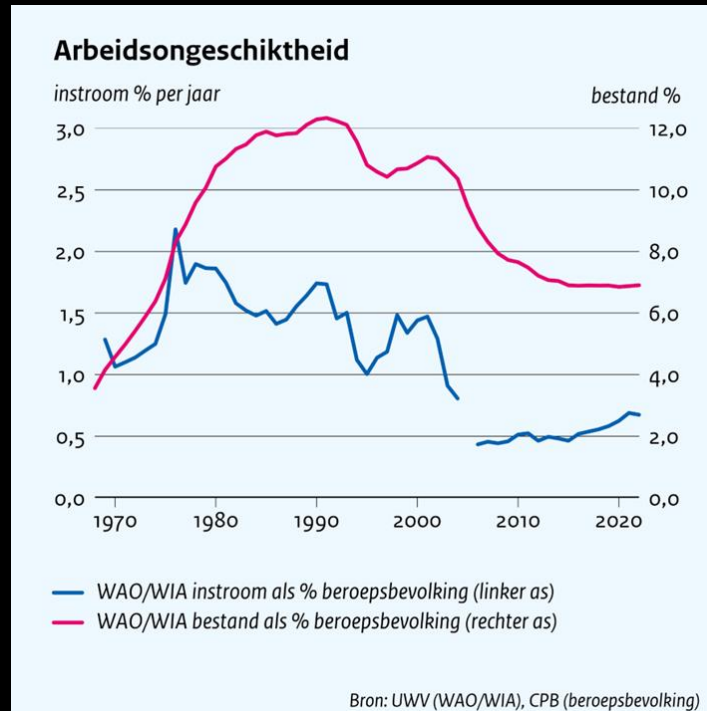
Consultant HR, coach, trainer, docent duurzame
inzetbaarheid én gecertificeerd RADI & ACT'or

Daniel.Rijnbeek@vlc-partners.nl

06 – 50 69 26 03

De kosten in een breder perspectief

Waar komen we vandaan?

- 1967:** Invoering WAO; verwachting maximaal 200.000
- 1990:** "Nederland is ziek"; ruim 850.000 WAO'ers
- 1993:** Parlementaire enquête: WAO misbruikt
- 1994:** 2 tot 6 weken loondoorbetaling bij ziekte
- 1996:** 1 jaar doorbetaling bij ziekte
- 1998:** Pemba; meer premie bij meer WAO'ers
- 2004:** 2 jaar loondoorbetaling bij ziekte
- 2006:** WIA volgt WAO op; werken loont!
- 2007:** Premiedifferentiatie WGA; UWV of Verzekeraar
- 2012:** ERD Ziektewet
- 2017:** Vast-Flex samen

Commissie OCTAS

- ✓ Commissie Donner
- ✓ Commissie Borstlap
- ✓ Commissie OCTAS

Gestart in 2022 met opdracht:

- Probleemanalyse van het huidige arbeidsongeschiktheidsstelsel
- Ontwerpen oplossingsrichtingen voor middellange en lange termijn

Probleemanalyse:

- Krijgen mensen passende inkomensondersteuning?
- Blijven of komen mensen weer aan het werk?

'Deze toestand begint te lijken op de toeslagenaffaire'

Er zijn te weinig verzekeringartsen en dat worden er voorlopig ook niet meer, aldus de Algemene Rekenkamer. Daardoor wachten te veel mensen te lang op een beoordeling voor een arbeidsongeschiktheidsuitkering. Zijn er oplossingen?

Beuk Meeus
11 oktober 2023 om 10:00 uur
Wetenschap

De wet arbeidsongeschiktheid is onuitvoerbaar geworden. Deelrijke oorzaak is dat er te weinig verzekeringartsen zijn en dat zal ook niet beter worden, aldus een recent rapport van de Algemene Rekenkamer. Bij het UWV is instantie waar de verzekeringartsen in dienst zijn, werken er momenteel 47. Deze drekt door ontvoer een tot twee beoordelingen per dag, en dat is aanzienlijk minder dan vroeger. Oorzaak: een WIA-beoordeling (de kado) is inhoudelijk zwaarder geworden. Gemiddeld 17 dactylisch werkemers wachten gemiddeld acht maanden voor een eerste WIA-beoordeling, 20 dactylisch werkemers wachten een halfjaar op een herbeoordeling. In de vraag naar beoordelingen groeit intussen ster, niet alleen door de grotere omvang van de arbeidsmarkt en het groeiend aantal oudere werkemers. Ook Robotic contacten zorgen voor een hogere WIA-omvang, deze mensen hebben een 20 tot 25 procent grotere kans in de WIA terecht te komen dan werklozen met een vast contract. Verder komen er meer arbeidsongeschikten door het postcoronavirus. En de minister van SZW is van plan een

bevoelden nog een ander positief effect hebben, vermoedt hij. In sommige jaren is het gefuturiseerd aanzien te werven voor ons val, maar ze werven in een immens ook meer weg omdat ze te weinig professionele autonomie in hun vak ervaren. Werken in zulke teams maakt het vak aantrekkelijker.

Andere oplossing
Een oplosmiddel in een blog nog een andere oplossing voor de huidige situatie. De WIA-procedure, legt hij uit, kent een forse doelstelling. Het advies van de toelichting over de arbeidsongeschiktheidsmaat in het huidige systeem na twee jaar nog eens sterfde worden goedgekeurd door een verzoekingsarts is het wel WIA-proof? Ik zeg: maak de visie van de bedrijfsarts leidend voor de WIA. Dit gren verzoekingsarts meer in de opvolging, het gaat zo ongeveer over de helft van alle WIA-aanvragen. Betreft dat dan die te controle bevelen tota? Nee, dat heeft niet in kort periode teelvoeren doen.

'Maak de visie van de bedrijfsarts leidend'

2 februari 2023

UWV: 3 miljard extra uitkeringslasten dit jaar

Tegenvaller • Uitgaven aan arbeidsongeschiktheidsuitkeringen stijgen enorm hard. De lasten voor dit jaar zijn ruim 800 miljoen euro hoger dan het UWV een half jaar geleden nog dacht.

Ingrid Weel
redactrice duurzaamheid/economie

In 2023 is het Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen (UWV) waarschijnlijk 24 miljard euro kwijt aan uitkeringen en toeslagen, veel meer dan de 21 miljard van vorig jaar. Een heel groot deel gaat naar arbeidsongeschiktheidsuitkeringen. Dat komt de samenvatting dit jaar 16,3 miljard euro. Dat is ruim twee miljard euro meer dan in 2022.

Wat meespeelt bij de hogere kosten, is dat het kabinet per 1 januari de minimumlonen heeft laten stijgen met 10,15 procent. De hoogte van de uitkeringen stijgt in vrijwel gelijke mate mee, meldt UWV in de deze week gepresenteerde 'Januari-nota'.

Maar ook de toename van het aantal mensen in een arbeidsongeschiktheidsuitkering is een tegenvaller. UWV denkt dat dit jaar 839.000 mensen een Wia-, WAO- of Wajong-uitkering ontvangen. In zijn Wajong-aanvragen dat de artsen van het UWV al jaren kampen met werkachterstanden.

Door de achterstanden moeten veel zieke mensen wachten op een beoordeling. Het UWV betaalt hen tijdens het wachten alvast een voorschot op een uitkering. Deze hoeft niet terugbetaald te worden als blijkt dat ze nog wel (voltoende) kunnen werken, en dus niet in aanmerking komt voor overheidstoelagen. Ook dit kost het UWV behoorlijk wat geld.

Om de achterstanden weg te werken, krijgen 600 plussers die twee jaar ziek zijn geweest, sinds 1 oktober een Wia-uitkering. Het gevolg is wel dat meer mensen een arbeidsongeschiktheidsuitkering krijgen. Naar schatting maagde gesproken helemaal geen recht op hebben.

De stijging van het aantal mensen

24 miljard
euro is het UWV waarschijnlijk kwijt aan uitkeringen en toeslagen

839.000
mensen ontvangen dit jaar een Wia-, WAO- of Wajong-uitkering

voor zieke en zorg dit jaar een beetje stijgen, tot 4,4 miljard euro. Zo zal er meer geld gaan naar het doorbetaalde ouderschapsverlof, doordat er meer baby's worden geboren dan vorig jaar en het aantal moeders met verlof dus toeneemt.

Vanwege de hoge inflatie wordt er niet verwacht dat veel partners hun byverlof nemen, meldt UWV. Partners hebben wel recht op vijf weken extra verlof na de geboorte van hun kind; zij ontvangen dan een uitkering van 70 procent van hun loon. Maar niet iedereen maakt daar gebruik van.

Miljoenen euros aan bonussen voor re-integratiebureaus

Het UWV roept vaak hulp in van re-integratiebureaus om mensen met een uitkering weer richting werk te bewegen. Daar worden deze bureaus uitbetaald voor betaald, reus uitbetaald voor betaald.

Als de een ha blijft van integrati, nog een vrag, van 1000 euro

En dat doen jaren al ruim uitgedeld, is het UWV die o worden na een. Dat is wel een ki de totale som di grate gaat: dat is miljoen euro.

in de arbeidsongeschiktheid – zoned dat het UWV het al jaren niet kan bijbernen – haart minister Karlien van Gentip van sociale zaken zorgen. Zij heeft een commissie ingesteld die moet kijken of de wet Werk en inkomen naar arbeidsvoermogen (Wia) niet heel anders moet.

Maar een wereld zonder ontlagen bestaat niet, denk alleen maar aan Philips waar duizenden banen verdwijnen. Daar er worden voor 2023 nog 176.000 Wajong-uitkeringen ingeboekt. Dat kost bijna 2,9 miljard euro.

Ook bij de Ziektewet loopt het niet uit de hand. In totaal zullen de uitkeringslasten voor de regelingen

menen blijven onbekend van de omvang van de onderzoe

menen blijven onbekend van de omvang van de onderzoe

11 oktober 2023

duurzaamheid & economie

50000 mensen blijven onbekend van de omvang van de onderzoe

Meer problemen bij uitkering arbeidsongeschiktheid dan gedacht

Te complex vier vragen - Een commissie van oudgedienden verbaast zich over alle problemen in het stelsel voor arbeidsongeschiktheid. Bijna niemand is nog enthousiast.

De ontwikkelingen in arbeidsongeschiktheidsverzekeringen

Commentaar UWV

Wia is voor artsen onwerkbaar

22 augustus 2022

Zieke werknemers van 60 jaar en ouder niet meer laten keuren door een arts bij de aanvraag van een arbeidsongeschiktheidsuitkering, biedt hooguit tijdelijk verlichting. De lange wachtlijsten voor keuringen en herbeoordelingen bij uitkeringsinstantie UWV laten zien dat het systeem is vastgelopen, en drastischer ingrepen nodig heeft.

Dat systeem heeft toch al de verwachtingen bepaald niet waargemaakt. De Wia, ingevoerd in 2005 als vervanging van de WAO, moest een 'trampoline' worden: een liefst tijdelijke arbeidsongeschiktheidsuitkering met veel (financiële) prikkels voor werkgevers en werknemers om de draad snel weer op te pakken – anders dan de WAO, een 'hangmat' voor op het laatste zo'n 700.000 arbeidsongeschikten die de weg naar de arbeidsmarkt vrijwel nooit terugvonden.

Verbond: "Praktisch beoordelen leidt tot meer en hogere uitkeringen"

18 december 2023

'Praktisch beoordelen' maakt het WIA-stelsel volgens het Verbond van Verzekeraars "minder activerend en leidt tot meer en hogere uitkeringen. Wij dringen erop aan om de impact en duur van deze effecten tot een minimum te beperken. Maatregelen die ertoe leiden dat bepaalde groepen werknemers onnodig lange de kant komen te staan moeten immers zoveel mogelijk worden vevmeden, in het bijzonder vanwege de zeer knappe arbeidsmarkt."

Het Verbond in zijn reactie (<https://www.internetconsultatie.nl/wijzigingschattingsbesluitarbeidsongeschiktheidswetten/reactie/0117996-bf0e-4a13-bae-8851d4885e40>) op de internetconsultatie: "De maatregel leidt tot extra instroom van 35-minners en potentiële hogere uitkeringen in de categorie 35-80 in de WGA. Dit kent twee oorzaken. Allereerst omdat een praktische beoordeling soms leidt tot een hoger arbeidsongeschiktheidspercentage dan een theoretische beoordeling. Hierdoor wordt de kans groter dat iemand een (hogere) uitkering krijgt. Ten tweede kan het gedragseffect optreden dat sommige 35-minners en mensen in de categorie 35-80 (al dan niet) bewust minder gaan werken of verdienen om bij de praktische beoordeling in aanmerking te komen voor een (hogere) uitkering. Het kabinet onderkent deze effecten, maar schat in dat de impact daarvan beperkt is en opweegt tegen het belang om de achterstanden bij het UWV te verkleinen. Wij zijn benieuwd naar een nadere onderbouwing van deze inschatting, en achten deze niet bij voorbaat plausibel.

"Te overwegen valt om de maatregel in te perken tot werknemers die werkzaam zijn bij de eigen werkgever (en niet de werknemers die er gewerkt hebben, maar niet meer werken) en onder de 60 jaar om te voorkomen dat de maatregel anticiperend gedrag uitlokt."

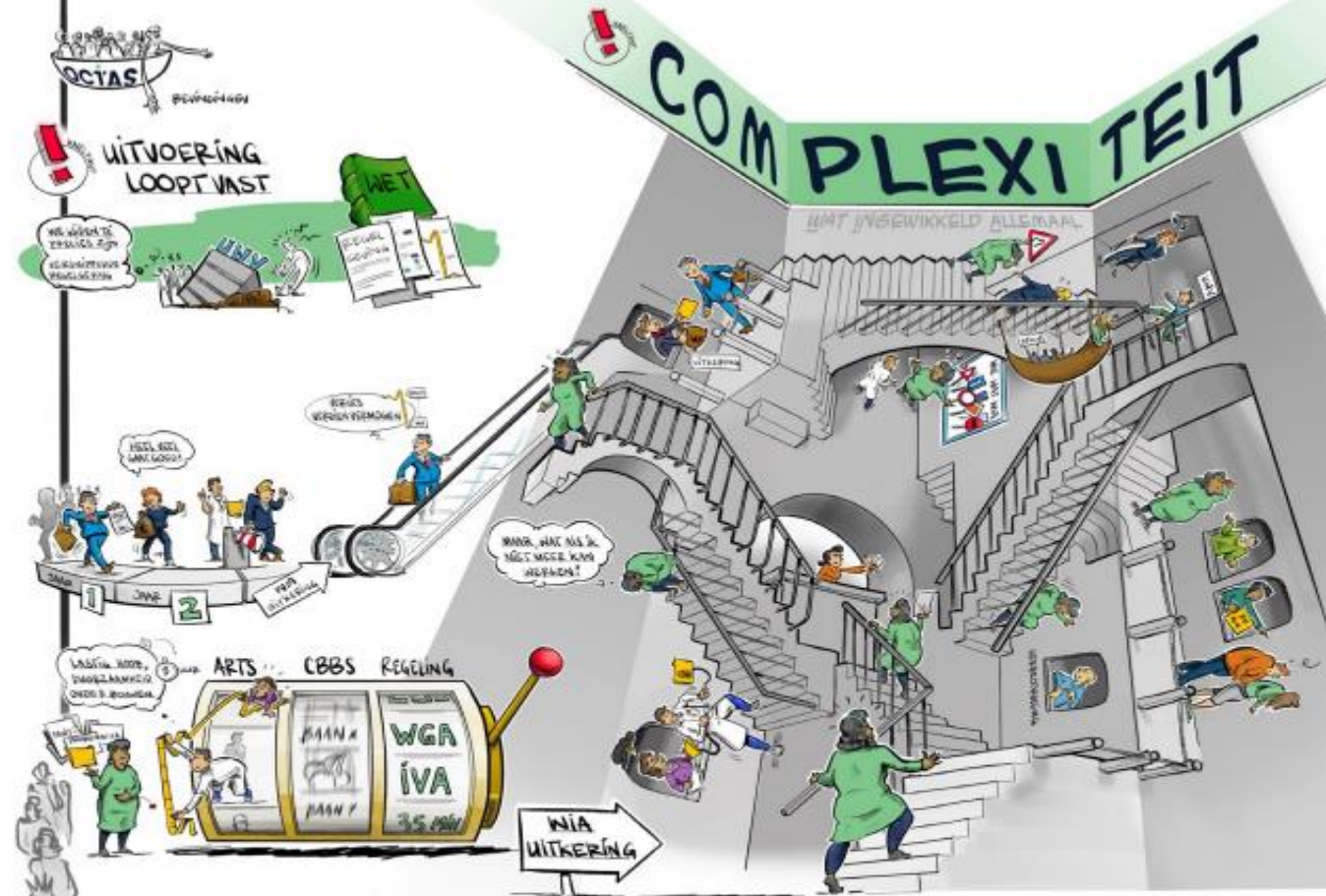
Het Verbond voorziet dat verzekeraars als gevolg van 'Praktisch beoordelen' 38 miljoen euro extra moeten reserveren. "Deze extra uitkeringslasten", schrijft het Verbond, "zouden nog veel hoger kunnen uitvallen als blijkt dat de negatieve impact van de maatregel op de activerende werking groter is dan vooraf ingeschat. Daar komt bij dat de extra uitkeringslasten, vanwege het verschil in premiesystematiek tussen private verzekeraars en het UWV (omslagstelsel) kunnen leiden tot substantiële premieverschillen tussen private verzekeraars en het UWV. De maatregel zou daardoor een verstoring van het level playing field binnen het hybride stelsel tot gevolg kunnen hebben. Dit kan ondervangen worden via de publieke premiestelling."

Huidige arbeidsongeschik- heidsstelsel

ARBEIDSONGESCHIKTHEIDSSYSTEEM

LAAGSTE LONEN FIX-WOFPAGES WERK LOZEN VEDEA GEWANDIGHEIDEN

Tussenrapport 2023

- ✓ Hervormingen hebben geleid tot instroomdaling
- ✓ Huidige stelsel heeft onbedoelde en onwenselijke effecten
- ✓ Gesignaleerde knelpunten zijn:
 - Complexiteit van het stelsel
 - Succesvolle arbeidsdeelname afhankelijk van contractvorm
 - Stapeling van knelpunten bij meest kwetsbaren
 - De uitvoering loopt vast

Conclusie: het stelsel werkt onvoldoende!

Toekomst van het arbeidsongeschiktheidsstelsel

Meer aandacht, vertrouwen en zekerheid

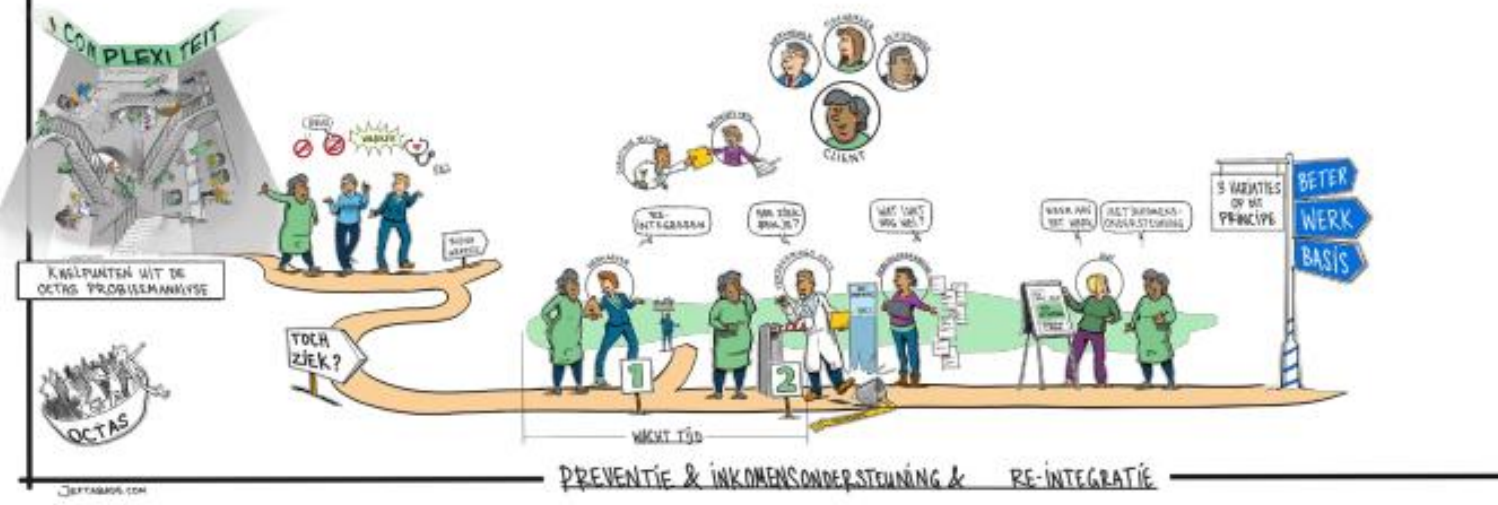
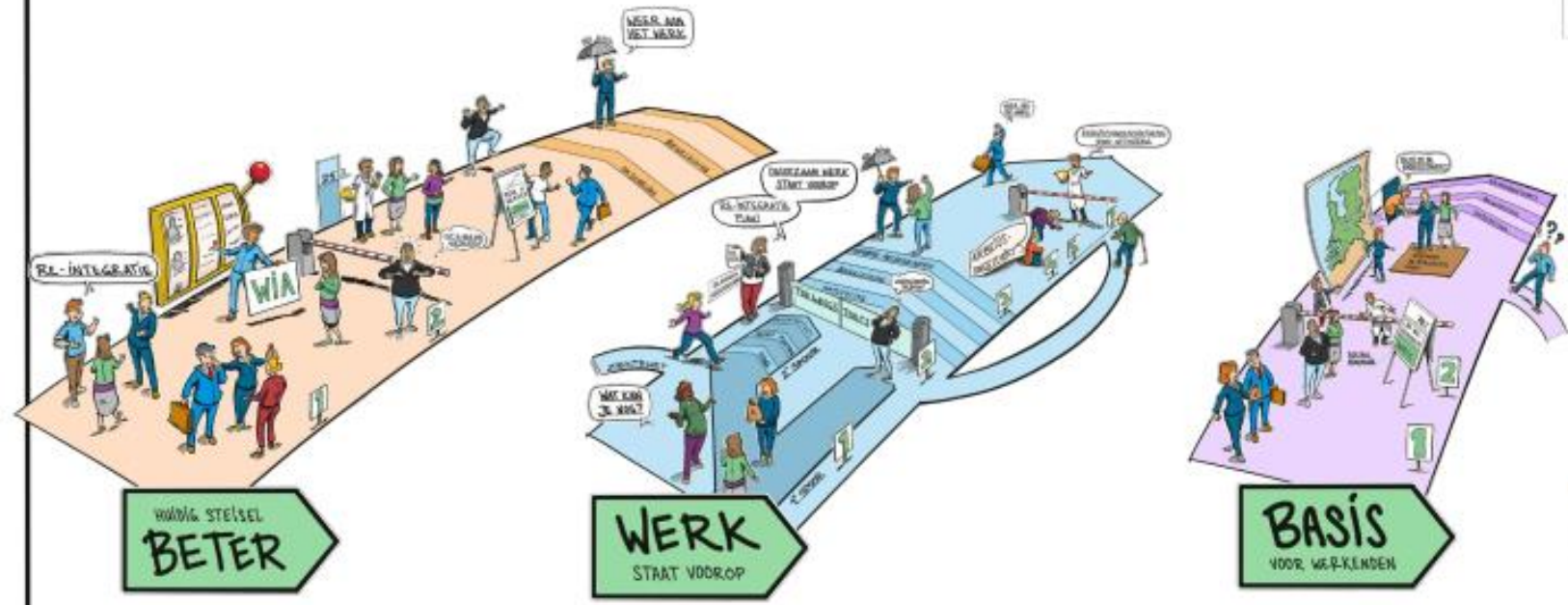
Eindrapport 29-02-2024

Kern probleemanalyse:

Stelsel te complex voor bijna iedereen die ermee te maken heeft.

- Het stelsel moet meer aandacht, vertrouwen en zekerheid geven aan alle betrokkenen
- Met preventie als eerste pijler van het arbeidsongeschiktheidsstelsel

3 VARIANTEN VAN ONS
ARBEIDSONGESCHIKTHEIDSSTELSEL

MENSEN ZONDER (BEGRENT) ARBEIDSVERLEDEN

TEAM WVV & GEMEENTEN

Huidig stelsel beter

- Loondoorbetaling blijft 2 jaar
- VA + BA: Betere gegevensuitwisseling
- Stoppen met IVA
- WIA - 2 soorten uitkering
- Ondergrens 25%
- Meer ruimte voor AD'ers bij toepassing CBBS
- Hybride stelsel: ERD ZW en WIA blijft bestaan
 - Toerekenperiode 5 jaar
 - Overleg welk bedrag wordt toegerekend
- Maximering maatmanloon
- Publieke verzekering voor zelfstandigen
- Re-integratiedienstverlening toegankelijker
- ZW: Intensievere begeleiding naar werk
- Gericht op kwetsbare mensen
- 35- & vervolguitkering + | hoge inkomens en duurzaam arbeidsongeschikt -/-
- No-risk ZW ook in periode van loon bij ziekte
- WIA toevoegen aan doelgroep Banenafpraak
- Werken aan beeldvorming No-risk ZW
- Subsidie voor MKB voor inzet jobcoaches

Werk staat voorop

- Uitstel claimbeoordeling; ter voorkoming 100% ao
 - Nadruk op re-integratie
 - 2 jaar via loon bij ziekte/ZW
 - 3 jaar via re-integratieuitkering
 - Niet aan het werk? Nog eens 2 jaar
- Daarna 7 jaar ao-uitkering; geen re-integratie
- Veel inzet re-integratiedienstverlening
 - Regionaal, coördinatie UWV (inkoop diensten)
 - Proefplaatsing, stage, no risk ZW
 - Re-integratieplan (duurzaam karakter, scholing, arbeidsrevalidatie, integrale aanpak (mantelzorg, schuldhulp, ...))
 - Kosten dienstverlening: fixed fee per WN
 - Gevaar: passieve WN's en WG's
 - Voldoende en passende werkplekken
 - Behoud hybride stelsel met pas na 7 jaar ziekte/ arbeidsongeschiktheid een privaat verzekerbare AO-einduitkering zonder re-integratieplicht?
- Fundamenteel ander stelsel
- Vanwege strengere eisen is verwachting minder instroom

Basis voor werkenden

- Basisuitkering voor alle werkenden (cf. Borstlap)
 - Gericht op ziekte en arbeidsongeschiktheid
 - Na 104 weken
 - Beoordeling conform huidige WIA
 - Aanvullende verzekering
- Ook hier, veel re-integratie
 - Scheiding uitvoerder / herkenbaar
 - RRL – Regionaal re-integratieloket
 - Samenwerking gemeentes
- Gedeeltelijk A0-geschikten → hogere uitkering
- Verwacht wordt dat basisverzekering leidt tot extra instroom
- Uitgaven +/- EUR 600 mln. meer dan variant 1
- Minder premiedifferentiatie, dus minder preventieve werking

- Voor mensen **zonder (recent) arbeidsverleden**:
 - Voortzetting huidige stelsel
 - Gids in doolhof om specifieke knelpunten te verminderen

Algemeen: meer wederzijds vertrouwen, meer duidelijkheid, inclusie zonder stigma, uitvoering met oog op doel en niet gericht op KPI's, aandacht voor preventie, werkgevers zijn nodig, gegevensuitwisseling nodig, combi met diverse toeslagen heeft aandacht nodig en een rekentool is nodig.

1^e reacties

FNV Diensten Cao & Sector Doelen Werk & Inkomen Zoeken naar

FNV schrikt van eindrapport OCTAS over WIA en Wajong

'Afbraak van sociale zekerheid tolereren we niet'

Door Persvoorlichting 29 februari 2024

De FNV heeft met stijgende zorg kennisgenomen van het eindrapport van de Onafhankelijke Commissie Toekomst Arbeidsongeschiktheidsstelsel (OCTAS) over het stelsel van de WIA en de Wajong. De uiteindelijke versie van het rapport biedt maar één reële kans om te komen tot een broodnodige verbetering van ons arbeidsongeschiktheidsstelsel. Er staan enkele zeer zorgelijke scenario's in voor arbeidsongeschikten waar de FNV niet blij mee is.

De FNV reageert geschrokken op het eindrapport van OCTAS over de WIA en Wajong, uitend dat dit een afbraak van de sociale zekerheid betekent die niet geaccepteerd zal worden. Zij bekritisieren vooral het 'Werk staat voorop' scenario als een aanloop naar armoede voor arbeidsongeschikten en benadrukken het historisch lage aantal arbeidsongeschikten, wat aantoont dat het probleem niet bij hen ligt. De FNV pleit voor het herstellen van fouten in de WIA en het verlagen van de drempelgrens, maar is teleurgesteld over het ontbreken van gerichte aandacht voor de hoge instroom van flexwerkers in de WIA en de afbraakscenario's die het rapport voorstelt.

VNO-NCW

Ondernemersorganisaties missen aandacht eerste twee ziektejaren in advies OCTAS

Home / Het nieuws / Ondernemersorganisaties missen aandacht eerste twee ziektejaren in advies OCTAS

29-02-2024 - Er moet nog iets gebeuren aan de manier waarop we omgaan met arbeidsongeschiktheid, want het huidige stelsel loopt vast. In haar vandaag gepresenteerde advies aan het kabinet over de toekomst van het arbeidsongeschiktheidsstelsel komt de commissie OCTAS daarvoor met drie verschillende scenario's. Dat prikkelt het denken en biedt bouwstenen om met alle betrokken partijen verder het gesprek aan te gaan, aldus VNO-NCW en MKB-Nederland. Belangrijk is dat de commissie voorstellen doet met betrekking tot de keuring voor de WIA, omdat mensen nu te lang in onzekerheid op de wachtlijst staan wegens het tekort aan verzekeringsartsen. De ondernemersorganisaties missen in het advies echter aandacht voor de eerste twee jaar ziekte. Niet alleen omdat die periode een zware last betekent voor (met name kleinere) werkgevers, maar juist omdat in die fase de beste kansen voor re-integratie van zieke medewerkers liggen. 'We moeten veel steviger inzetten op het voorkomen dat mensen überhaupt in de WIA terechtkomen'. De onafhankelijke commissie OCTAS onder leiding van Roos Vermeij had als opdracht om het kabinet te adviseren over een stelsel voor ziekte en arbeidsongeschiktheid dat betaalbaar, uitvoerbaar en uitlokkend is. Het huidige stelsel staat al langer onder druk en

VNO-NCW en MKB-Nederland benadrukken de noodzaak van verbetering in de sociaal-medische beoordeling en de lange wachttijden voor verzekeringsartsen. Ze pleiten voor meer aandacht voor de eerste twee ziektejaren en betere re-integratiekansen, maar missen concrete voorstellen hiervoor in het advies. Ze stellen voor om vanaf dag één de focus te leggen op re-integratie en meer maatwerk te bieden, en suggereren het testen van voorstellen via pilots.

VERBOND VAN VERZEKERAARS

Stelsel arbeidsongeschiktheid nu snel verbeteren

Verbond van Verzekeraars / Publicaties / Actueel / Stelsel arbeidsongeschiktheid n.

Het stelsel voor ziekte en arbeidsongeschiktheid kan snel verbeterd worden, met behoud van een goed evenwicht tussen inkomensbescherming en activering. Voorrang moet daarom gegeven worden aan het wegnemen van knelpunten in de uitvoering, boven een tijdrovende en ingrijpende verbouwing van het stelsel als geheel. Dat stelt het Verbond van Verzekeraars in een eerste reactie op het rapport van de commissie OCTAS.

Het Verbond van Verzekeraars benadrukt de urgentie van het verbeteren van het arbeidsongeschiktheidsstelsel, met de focus op een betere balans tussen inkomensbescherming en activering. Voorrang moet liggen bij het oplossen van uitvoeringsknelpunten, zoals de lange wachttijden bij het UWV voor beoordeling van arbeidsongeschiktheid. De voorstellen van de commissie OCTAS voor een vereenvoudigd en rechtvaardiger stelsel worden toegejuicht, inclusief efficiëntere sociaal-medische beoordelingen. Tegelijk waarschuwt het Verbond voor het uitstellen van deze verbeteringen door een grondige stelselhervorming

<https://www.vlc-partners.nl/nl/commissie-octas>

1^e conclusie VLC & Partners

- ✓ Amplitie en preventie zal meer aandacht moeten krijgen
- ✓ Duurzame inzetbaarheid is een gezamenlijke verantwoordelijkheid
- ✓ Veranderingen zullen niet snel mogelijk zijn
- ✓ UWV nog niet klaar
- ✓ Politieke aandacht is zeer beperkt
- ✓ Optie 1 is de meest logische en haalbare

Strategisch HR-partner

VERKENNEN ▼ VOORKOMEN ▼ VERZEKEREN

Disclaimer

Deze presentatie is met de grootst mogelijke zorgvuldigheid samengesteld. De inhoud van deze presentatie is slechts bedoeld als informatie en dient dan ook niet gezien te worden als advies. VLC & Partners B.V. aanvaarden geen enkele aansprakelijkheid voor schade die direct of indirect voortvloeit uit het gebruik van de informatie in deze presentatie. Aan de inhoud van deze presentatie kunnen derhalve geen rechten worden ontleend.
